

Ovidiu Podar

Departament of Philosophy
Faculty of History and Philosophy
BBU, Cluj, Romania

a resurselor şi a sterilităţii, a puterii şi a neputinţei, a libertăţii şi a constrîngerii. Asta face ca astăzi, în opinia autorului, să asistăm la o restratificare în cursul căreia se formează o nouă ierarhie socio-culturală mondială.

În concluzie, ceea ce înseamnă globalizare pentru unii reprezintă localizare pentru alţii; semnalînd o nouă libertate pentru unii , procesul globalizării îşi face apariţia neinvitat , ca un destin crud pentru alţii.

Ioan Chirila, Cartea profetului Osea – Breviarum al gnoseologiei Vechiului Testament

Editura Limes, 1999

Scrisa in sapte parti, cartea reprezinta teza de doctorat a parintelui Ioan Chirila, profesor in prezent la Facultatea de Teologie Ortodoxa din Cluj-Napoca; iubitor de a sluiji cu vrednicie la Sfantul Altar, autorul marturiseste totusi adancimea de nepatruns a cunoasterii lui Dumnezeu, motiv pentru care abordeaza o astfel de tema pentru cercetarile doctorale, structurate intr-o introducere, traducere, comentariu, teologia cartii, in 12 capitole. Ceea ce autorul doreste sa prezinte este contingenta, concurgerea istoriei cu Revelatia, imboldul sfant ce asteapta sa devina act prin fapta istorica *restauratoar.* Este motivul pentru care parintele Ioan vede in cartea profetului Osea o “summa teologic profetica”, in care actul profetic este

KEY WORDS:

Osea, prophetism, Old Testament,theology, gnoseology

unul universal si general, in vederea cailor drepte ale Domnului de catre intreaga omenire, gandire exprimata doctrinar, parenetic si liturgic de Osea, si care se restrange la o definitie deplin evanghelica: Eu sunt Domnul Dumnezeul Tau...iar noi raspundem: Tu esti Doamne, traind in cautare realitatea intunericului Sinaiului pe care dorim sa-l urcam.

Vechiul Legamant este fundamentul istoric pentru crestinism si mozaism, insa modul de prelucrare si interpretare a invataturilor veterotestamentare este incadrata in relatia tip-arhetip, urmand reliefarea desavarsirii celor descoperite ca in oglinda in Vechiul Legamant in Revelatia deplina a Dumnezeului-Intrupat. La nivelul Vechiului Legamant, culmea maxima a deschiderii umanului Revelatiei este profetismul (anticipare secventiala in timp a profilului vesnic al timpului restaurat, profetul fiind o prefigurare in limitele omenescului asumat de teofanie, a posibilitatii realizarii Intruparii Domnului), perceput in bidimensionalitatea lui: cel inainte de profeti – vorbirea omului cu Dumnezeu, in etapa ulterioara caderii are o dimensiune evident profetica, fapt care certifica disponibilitatea omului pentru profetie –, si profetismul realizat de catre Dumnezeu prin acei oameni alesi si de la care au ramas scrieri.

Excursul autorului se va constitui astfel, pe doua nivele complementare deplin motivate: profetismul ca asumare a unei persoane alese de Dumnezeu in actul teofanic spre anularea limitatului cunoasterii omului, si profetismul ca eveniment religios ce introduce omenirea intr-o dimensiune christologica a existentei sale, suma lor putand fi exprimata ca fond unic al gnoseologiei umane, pentru ca nu se poate vorbi de profetism “ex Christi”, in perspectiva in care “Verbum Dei” este prezent real in profetism. Profetul traieste, aude, intelege, vorbeste in dimensiunea omniprezentei Acestuia.

Ca eveniment istoric si revelational fundamental al existentei lui Israel (inceputul este plasat in sec. XIX i. Chr. , o data cu Avraam), poporul ales (ha-am), el vorbeste deopotriva, vesteste adevaruri referitoare si la celelalte popoare (ha goim), fapt pentru care reveleaza dimensiunea sa universala, deschiderea umanitatii intregi prin profetism, spre transcendent, intr-un timp istoric insa, al hierofaniei si cratofaniei, dar care deschide in chiar spatiul istoriei, o noua perspectiva a izbavirii, detasata de intelegerea ingusta a evreilor. El vorbeste despre eliberarea politica, dar accentul cade indeosebi pe eliberarea din robia pacatului. In viziunea profetica decadenta religios- morala a poporului este cauza a robiei ce se abate asupra poporului. Descoperind sensul ultim/unic al existentei, restaurarea relatiei om-Dumnezeu, profetismul ocupa locul central, este nucleul religios din care iradiaza revelatia transcendenta, in unica semnificatie a restauratiei agapice a

creatiei. Simbolul profetilor devine o forma plastica de exprimare a sensului transcendent al creatiei, a faptului ca opera creatiei divine este un izvor de cunoastere si un promotor al cunoasterii, prin forta sa subiectiva. Ratiunea de a fi a profetismului este tocmai aceasta extensiune in istorie a Celui meta-istoric in forme/cadre ale intelegerii umane, pentru ca acesta sa dobandeasca partasia la fiindul Sau etern.

In sensul in care profetismul este ultima etapa a creatiei realizata desavarsit in Hristos, autorul crede ca la nivelul Vechiului Legamant, revelatia este profetism, gandindu-se la faptul ca aproape toti aghiografii veterotestamentari au fost si profeti, barbati care bucurandu-se de iluminarea cereasca, au descoperit oamenilor tainele viitorului, dar avand o menire si mai insemnata, aceea de a fi implicati direct in procesul de pregatire a mantuirii, exercitand si o puternica influenta pe planul vietii moral-sociale. In privinta practicarii cultului religios, profetii pretindeau o totala convertire interioara, o daruire sincera a inimii lui Dumnezeu, un acord deplin intre aspectul interior si cel exterior al religiozitatii. Cultul adevarat se cere impreunat cu fapta cea buna, ceea ce subliniaza Osea, vorbind in numele Domnului: "Binefacere voiesc mai mult decat jertfa, si cunostinta de Dumnezeu, mai mult decat ardere de tot".

Pacatul cel mai mare impotriva caruia au purtat profetii lupta cea mai apriga a fost idolatria, izvorul tuturor relelor, accentuatul fenomen de lepadare a credintei celei adevarate si celei una, producandu-se in urma faramitarii Regatului lui Israel, dupa moartea lui Solomon. In acest context istoric se ridica in Israel primii profeti, Ilie, Elisei, nescriitori insa. Dar in acest orizont se subscrie si misiunea profetica a lui Osea, care cronologic este primul profet mesianic scriitor, tot el fiind cel care ne plaseaza in cadrul discursului agapic, el fiind numit si "evanghelistul iubirii in Vechiul Legamant", iubire care transcede rationalul si ne plaseaza, spune parintele Ioan, in universul determinat de unitatea fiintiala panumana si intr-o perspectiva eschatologica certa, ceea ce inscrie discursul sau profetic in tipul vorbirii sau *teo*-loghisirii orientate teleologic.

Si pentru ca ultimul cuvant trebuie sa apartina autorului, sperand ca v-am trezit curiozitatea si dorinta de a avea un contact cu acest volum, il lasam pe parintele sa incheie aceasta scurta prezentare a unei lucrari de mare insemnatate in cadrul cercetarilor teologice, in special cu continut veterotestamentar, cel putin pentru spatiul cultural romanesc:

"Osea este profetul care nu vede de departe, ci din Dumnezeu pe Dumnezeu si lucrul mainilor Lui vesnica lui slava si dumnezeire, de aceea el este profetul lui "Dumnezeu – Eu –

persoana", a Dumnezeului nespuscare este din iubire vorbitor cu chipul Sau din creatie... Teologia sa este o revelare a teognosiei din epignosia experiata de sine care conduce la theosis prin filiatie, care conduce la milostivire prin Fiul – pretul rascumpararii noastre. Este o teologie hristologica si soteriologica care face istoria convergenta spre eshatonul fericit la care se ajunge pe caile drepte ale "Torah"-ului lui."

MICHAEL S. JONES

Ph.D Student
Temple University
Pennsylvania, USA

Religion in Eastern Europe, Paul Mojzes and Walter Sawatsky, eds.

There are many periodicals devoted to the Eastern European religious situation that are published inside of Eastern Europe. There are also periodicals devoted to these issues that are published outside of Eastern Europe, and these sometimes provide usefully different perspectives and insights than do the indigenous periodicals. *Religion in Eastern Europe* is such a periodical: it is published by CAREE (Christians Associated for Relationships with Eastern Europe) at Princeton Theological Seminary, Princeton, USA.

CAREE is an association of predominantly American scholars, ministers, and laypersons who, for one reason or another, have a great interest in Eastern Europe. Many of the members of CAREE are Eastern Europe emigrees.